

Samarqand davlat universitetning Kattaqo'rg'on filiali Aniq va tabiiy fanlar fakulteti Iqtisodiyot ta'lim yo'nalishi
2-kurs talabalariga «Makroiqtisodiyot» fanidan yakuniy nazorat savollari

Imtihon shakli: yozma

No	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-qism “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to'liq anglashga yo'naltiradigan savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
1.	“Makroiqtisodiyot”ning shakllanish tarixi, predmeti va ob'yektlari	Makroiqtisodiyot fanining asosi predmeti nima va u iqtisodiyotda qanday rol o'ynaydi?	Makroiqtisodiyotning rivojlanish tarixi?	Pozitiv va normativ makroiqtisodiyot tushunchalariga izoh bering	Makroiqtisodiy tahlilda agregat ko'rsatkichlardan foydalanish zaruriyati nimada?	“Resurslar –tovarlar va xizmatlar” hamda daromadlar-xarajatlarning doiraviy oqimi modelidagi qarama-qarshi omillarni qanday tushunasiz?

		Makroiqtisodiyot fanining asosiy maqsad va vazifalari nimalardan iborat?	Makroiqtisodiyot sub'yektlari orasida davlatning roli qanday?	Agregat ko'rsatkichlar deganda nimani tushunasiz ?	“Daromadlar - xarajatlar”ning doiraviy oqimi haqida tushuncha bering.	Milliy iqtisodiyotda resurslar cheklanganligi qanday oqibatlariga olib keladi?
2.	Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar va ularni hisoblash	Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlarga qaysi ko'rsatkichlar kiradi?	Davlat byudjeti taqchilligi deganda nimani tushunasiz ?	Aholining iste'moli va jamg'arishi uning daromadlari bilan qay darajada bog'liq ?	Yalpi ichki mahsulot bilan yalpi milliy daromad o'rtasidagi farq nimada?	Milliy iqtisodiyotni tahlil qilishda makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning ahamiyati ?
		Resurslardan foydalanishning samaradorligini xarakterlovchi qanday ko'rsatkichlarni bilasiz?	Mamlakat eksporti va importi haqida nimalarni bilasiz?	Makroiqtisodiyotda sof eksport tushunchasi va uning hajmini oshirish yo'llari?	Milliy iqtisodiyotning rivojlanishidagi muammolarni o'rganishda qaysi makroiqtisodiy ko'rsatkichlar o'rganiladi?	Ishsizlik darajasi va ishsizlar soni milliy iqtisodiyotga qanday ta'sir ko'rsatadi?
3.	Yalpi ichki mahsulot tushunchasi va uni hisoblash usullari va. Milliy hisobchilik tizimidagi boshqa ko'rsatkichlar	YaIM nima? YaIM ning makroiqtisodiy ko'rsatkich sifatida milliy iqtisodiyotdagi o'rni?	MD ni qanday aniqlash mumkin? Uning tarkibi qanday?	Sof ichki mahsulot va sof milliy daromadlar nima? Ularning o'zaro farqlari?	YaIM ni xarajatlar bo'yicha hisoblashda qo'llaniladigan komponentlar tarkibini izohlang	Baholar indekslarini va real YIM ni hisoblash zaruratini asoslab bering
		YaIM necha xil usulda hisoblanadi?	"Yakuniy mahsulotlar" va "qo'shimcha qiymat" nima?	YaMD va yalpi ichki mahsulot o'rtasidagi farq nimada?	YaIM qaysi makroiqtisodiy ko'rsatkichlar bilan bog'liq deb hisoblaysiz?	Shaxsiy daromad, Shaxsiy tasarrufdagi daromad va yalpi milliy tasarrufdagi daromad ko'rsatkichlari

						o'rtasidagi bog'liqlik va farqlar nimada?
4.	Unumdorlik, ishlab chiqarish va bandlik	Unumdorlik va uning iqtisodiy mazmuni?	Mehnat unumdorligi nima? Mehnat unumdorligi qanday aniqlanadi?	Ishlab chiqarish jarayoni va ishlab chiqarish omillari haqida tushuncha bering.	Ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirishning optimal yo'llari?	Ishlab chiqarish jarayonida samarali ishlab chiqarish shartlari nimada deb hisoblaysiz?
		Milliy iqtisodiyotda unumdorlikning ahamiyati nimada?	Kapital unumdorlik va yer unumdorligi, ularni hisoblash tartibi?	Ishlab chiqarish xarajatlariga qanday xarajatlar kiradi?	Bandlik darajasiga qanday omillar ta'sir ko'rsatadi?	Bandlikni ta'minlash maqsadida mamlakatimizda olib borilayotgan davlat siyosati?
5.	Iqtisodiy davrlar va iqtisodiy tebranishlarning sabablari.	Iqtisodiy tebranishlar va ularning mazmuni ?	Iqtisodiy davrlarning bosqichlarini izohlab bering.	Mehnat resurslariga bo'lgan talab qanday omillarga bog'liq?	Ishsizlikning tabiiy darajasi, ish bilan to'liq bandlik tushunchalariga tavsif bering.	Makrodarajada ishsizlikning iqtisodiy oqibatlarini qanday izohlaysiz.
		Iqtisodiy sikllarning asosiy turlari haqida ?	Iqtisodiy tebranishlarning sabablari nimada?	Ishsizlikning qanday turlari mavjud? Ishsizlik darajasi qanday aniqlanadi?	Potensial YaIM ko'rsatkichlarini izohlab bering.	Mehnat bozorini davlat tomonidan tartibga solishning asosiy yo'nalishlari qanday?
6.	Inflyatsiyaning mohiyati va hisoblanish usullari	Inflyatsiyaning iqtisodiy mohiyati? Inflyatsiyaning turlari?	Keynschilar maktabi namoyandalarning inflyatsiya haqidagi qarashlari?	Talab va taklif inflyatsiyasi qanday farqlanadi?	Kutilayotgan inflyatsiya va kutilmayotgan inflyatsiyaning real daromadlar darajasiga ta'siri?	Inflyatsiya darajasiga qanday ichki va tashqi omillar ta'sir qiladi deb hisoblaysiz?
		Inflyatsiya darajasi va uni hisoblash tartibi?	Neoklassik yondashuv tarafdorlarining inflyatsiya haqidagi	Inflyatsiyaning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlari qanday?	Ishsizlik va inflyatsiya o'rtasidagi	Antiinflyatsiya siyosatining mohiyatini

			qarashlari?		bog'liqlik nimada? Filipps egri chizig'i?	tushuntirib bering.
7.	Yalpi talab- yalpi taklif modeliga umumiy tavsif. Yalpii talab tushunchasi va grafigi	Yalpi talab va uning komponentlariga ta'rif bering.	Yalpi talabga baholar darajasi qanday bog'liq?	Yalpi taklif nima? Yalpi taklif egri chizig'i shakli qaysi sabalarga ko'ra murakkab ko'rinishga ega?	Yalpi taklif o'zgarishi modeldagi muvozanat holatiga qanday ta'sir ko'rsatadi?	Yalpi taklif egri chizig'iga baholar darajasi va ishlab chiqarish hajmi qanday ta'sir qiladi?
		Yalpi talab egri chizig'i? Yalpi talab egri chizig'ining surilishiga qanday omillar ta'sir qiladi?	Yalpi talabga bahodan tashqari qanday omillar ta'sir qiladi?	Yalpi taklifni tahlil qilishda qanday shartlarga tayanish zarur?	Yalpi talab o'zgarishi modeldagi muvozanat holatiga qanday ta'sir ko'rsatadi?	AD-AS modelidagi makroiqtisodiy muvozanatni saqlashda qanday makroiqtisodiy siyosatlar olib boriladi?
8.	Iste'mol va jamg'arish, ularning grafiklari va funksiyalari	Makroiqtisodiyotda iste'mol va uning turlari?	Iste'mol grafigi qanday ko'rinishga ega?Iste'mol garfigi qanday ko'rsatkichlarga bog'liq?	Jamg'arish grafigini izohlang.	Iste'molga o'rtacha va chegaraviy moyillik ko'rsatkichlarini izohlang	Qaysi holatlarda mamlakatda jamg'arishga ko'p mablag' sarflanadi?
		Jamg'arish va uning asosiy sabablari?	Avtonom iste'mol kategoriyasining mohiyatini tushuntiring.	Daromad, jamg'arish va iste'mol o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikka izoh bering?	Jamg'arishga o'rtacha va chegaraviy moyillik ko'rsatkichlarini izohlang	Iste'mol va jamg'arishning hajmiga yalpi daromaddan tashqari qanday omillar ta'sir qiladi deb hisoblaysiz?
9.	Investisiyalarni ng mohiyati,	Investitaisya nima va u iqtisodiyotga qanday ta'sir qiladi?	Investitasiyalar investitsiyalash	Avtanom investitsiyalar grafigi qanday	Investitsiya xarajatlari	Investitsiyalar hajmi YaMM qay darajada

	grafigi va funksiyasi		ob'yektiga ko'ra qanday guruhlarga bo'linadi?	ko'rsatkichlarga bog'liq?	dinamikasiga qanday omillar ta'sir qiladi?	bog'liq deb hisoblaysiz?
		Qaysi mablag'larni investitsiya tarkibiga kiritamiz?	Investitsiyalar, ularning ob'yektlari va sub'yektlari?	"Yalpi" va "sof investitsiya" tushunchalarining mohiyatini tushuntiring. Haqiqiy investitsiyalar qanday ifodalanadi?	Ichki va tashqi investitsiyalarning iqtisodiyotga ta'siri?	Mamlakatimizga investitsiyalar kiritilishi va uning ijtimoiy-iqtisodiy samalarini tushuntirib bering.
10.	Pul tushunchasi, funktsiyalari, pul muomalasi va uni o'lchash	Pul tushunchasi va uning funktsiyalari?	Pul agregatlari deganda nimani tushunasiz va uni belgilashda qaysi tamoyillarga amal qilingan?	Pulga bo'lgan talabning klassik nazariyasi qanday asoslarga tayanadi?	Pul taklifining umumiy modeli mohiyatini tushuntirib bering.	Markaziy bankning pul muomalasini tartibga solishdagi rolini tushuntiring
		Pul va uning to'lov funksiyasini izohlang?	Pulga bo'lgan talab nima? Pulga talab grafigi qanday ko'rstkichlarga bog'liq?	Pulga bo'lgan talabning keynscha nazariyasining mohiyati va klassik nazariyadan nima bilan farq qiladi?	Pul (bank) multiplikatori nimani ko'rsatadi?	Pul bozoridagi muvozanatga erishish yo'llari?
11	Davlat xarajatlari va uni moliyalashtirish	Davlat byudjeti tomonidan ko'rsatiladigan moliyaviy yordamlar va ularning tarkibi?	Davlat xarajatlarini moliyalashtirish manbalari nimalardan iborat?	Byudjet daromadlarini shakllantirish mexanizmlari nimalardan iborat?	Davlat byudjeti defitsiti va profetsiti qanday aniqlanadi?	Davlat byudjeti xarajatlarini qanday kamaytirish mumkin?
		Davlat byudjeti va uning tuzilishiga ta'rif bering	Byudjet tizimi va uning tarkibiy qismlari?	Davlat xarajatlari nima? Davlat xarajatlarining tasnifi?	Davlat byudjeti kamomadini moliyalashtirish usullari qanday?	O'zbekiston Respublikasi davlat byudjeti xarajatlarida qanday o'zgarishlar ro'y bermoqda?
12	Soliqlarning turlari va	Soliqlarning iqtisodiy mazmuni va ularning makroiqtisodiyotda roli ?	To'g'ri va egri soliqlar, ularning tarkibi?	Deskret fiskal siyosati va uning kamchiliklarini	Mamlakatimizda soliq siyosati qaysi	Mamlakatimizda ro'y berayotgan soliq

	funksiyalari			izohlang.	maqsadlarga qaratilgan?	islohotlarining yo'nalishlarini tushuntirib bering.
		Soliqlarning o'ziga xos belgilari nimalardan iborat?	O'zbekiston Respublikasi byudjetiga soliq tushumlarning tarkibi va miqdoridagi tendensiyalarni izohlab bering.	Rag'batlantiruvchi va cheklovchi fiskal siyosatining natijalari qanday?	Soliq multiplikatori miqdori qaysi omillarga bog'liq?	Byudjet taqchilligi va ortiqchaligi qanday paydo bo'ladi, ular qay yo'sinda tugatiladi?
13	Kapital qo'yilmalar va kapital bozori	Kapital nima va uning iqtisodiyotdagi zarurligi qanday?	Asosiy kapitalning jismoniy va ma'naviy eskirishi deganda nimni tushunasiz?	Kapital bozori, uning ob'yektlari va sub'yektlari?	Kapitalning chekli qoplash normasini tushuntirib bering.	Kapital qo'yilmalar bozoriga inflyatsiya darajasi qay darajada ta'sir qiladi?
		Kapitalning turlari , ulardan foydalanish ?	Investitsiya loyihalarini baholashda diskontlash tushunchasi?	Ssuda foizi qanday belgilanishi va uning iqtisodiyotga ta'siri qanday?	Investitsiyaga bo'lgan talabning pasayishi qaysi omillarga bog'liq?	Kapital qo'yilmalarning modernizatsiyasi ishlab chiqarishga ta'sirini izohlang.
14	Monetar siyosat va markaziy bank	Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi vazifalari?	Monetar siyosat tushunchasi, uning asosiy maqsadlari?	Mamlakatimizda olib borilayotgan pul-kredit siyosatining oqibatlari qanday?	Qayta moliyalash stavkasining o'zgartirilishi pul taklifiga qanday ta'sir etadi?	Majburiy zahiralash normasi qaysi maqsadlarda qo'llaniladi va uning pasaytirilishi qanday?
		Markaziy bank va tijorat banklari funksiyalarini tushuntirib bering.	Pul kredit siyosatining asosiy vositalari nimalardan iborat?	Pul-kredit siyasati fiscal va savdo siyosatiga qay darajada bog'liq?	Ochiq bozordagi operatsiyalarning pul taklifiga ta'siri mexanizmini tushuntirib bering	Milliy valyuta barqarorligini ta'minlashda Markaziy bankning o'rni qanday?
15	Kredit, uning vazifalari va turlari. Pul-kredit siyosatining	Kredit tushunchasi ,uning asosiy vazifalari nimalardan iborat?	Kreditning qisqa muddatli shakli qanday va u qachon qo'llaniladi?	Uzoq muddatli kredit nima va uning qanday afzalliklari bor?	Uzoq muddatli kredit qanday vaziyatlarda qo'llaniladi?	Pul-kredit siyosatining yetkazish mexanizmini tushuntirib bering.
		Pul-kredit siyosatida kreditlarning	Qanday kredit turlarini	Kreditning ipoteka shakli	Garantiyali kredit	Fiskal va pul-

	maqsadlari, vositalari va ko‘rinishlari	ahamiyati va zaruriyati?	bilasiz?	qanday ishlaydi va uning o‘ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?	nima va u qanday xavfsizlik choralari o‘z ichiga oladi?	kredit siyosatini muvofiqlashtirishning muhimligi nimalar bilan izohlanadi?
16	Iqtisodiy o‘shish tushunchasi, o‘lchanishi, omillari va tiplari	Iqtisodiy o‘shish tushunchasi va uning makroiqtisodiyotdagi o‘rni?	"Iqtisodiy rivojlanish" va "iqtisodiy o'sish" tushunchalari qanday umumiy va qanday farqlar bilan ajralib turadi?	Kapitalning chiqib ketishini iqtisodiy o‘shishga ta’sirini tushuntirib bering	Iqtisodiy o'sishning ekstensiv va intensiv omillarini sanab o'ting	Iqtisodiy o'sishning afzalliklari va kamchiliklarini nimada deb hisoblaysiz?
		Iqtisodiy o‘shishning o‘lchashning asosiy ko‘rsatkichlari nimalardan iborat?	Iqtisodiy o'sishni o'lchash mumkinmi?	Rivojlanish bosqichlari va ilmiy-texnik taraqqiyot shakllarini sanab o'ting.	Keyns va neoklassik o'sish nazariyasining mohiyati nimada?	Aholi sonining o‘shishi capital bilan qurollanganlik darajasiga va ishlab chiqarish hajmiga qay yo’sinda ta’sir ko’rsatadi?
17	Xalqaro savdo	Xalqaro savdo va uning iqtisodiyotga ta'siri qanday?	Xalqaro savdoning shakllari va ular xajmini belgilovchi omillarni tushuntirib bering.	Savdo sharoitlari tushunchasini izoxlab bering. Savdo sharoitining yaxshilanishi qanday oqibatlarga olib keladi?	Xalqaro investitsiyalar qanday iqtisodiy aloqalarga olib keladi va ular qanday foyda keltiradi?	Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar (masalan, BMT, Jahon savdo tashkiloti) qanday rol o'ynaydi?
		Erkin savdo hududlari va ularning iqtisodiy foydalari nimalardan iborat?	Xalqaro savdoni rivojlantirishning obyektiv va subyektiv sabablari nimalardan iborat?	A. Smitning «Mutlaq ustunlik» nazariyasi kamchiligi nimada ko‘rinadi?	«Nisbiy ustunlik» nazariyasining mohiyatini tushuntirib bering.	Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishida globalizatsiyaning o‘rni qanday?
18	Valyuta bozori	Xalqaro valyuta munosabatlari nima va uning iqtisodiyotdagi roli	Xalqaro valyutalar bozorida valyuta kursi	To'lov balansini makroiqtisodiy tarptibga	Foiz stavkasi va valyuta kursi	Valyuta bozori davlat tomonidan qaysi

		qanday?	qanday shakllanadi?	solish deganda nimani tushunasiz? Bunda qanday vositalardan foydalaniladi?	o'rtasida qanday bog'lig'lik bor?	usullar bilan tartibga solib turiladi?
		Valyuta bozori va valyuta kursini belgilovchi omillar?	Xalqaro valyuta bozorida valyuta kursining o'zgarishi eksport va importga qanday ta'sir qiladi?	Xarid qobilyati pariteti atamasining mohiyati nimadan iborat?	To'lov balansi tahlili makroiqtisodiy jarayonlar to'g'risida qanday ma'lumotlar olish imkonini beradi?	Xalqaro moliya tizimining asosiy tashkilotlari va ularning valyuta bozoriiga ta'siri qanday?
19	Davlat va iqtisodiyot. Davlatning ijtimoiy siyosati	Davlatning iqtisodiyotni tartibga solish zarurligi nimada? Davlatning asosiy iqtisodiy funksiyalariga nimalar kiradi?	Bozor sharoitida iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish zarurati nima sabab bo'ldi?	Nominal va real daromad nima?	"Inson taraqqiyoti indeksi" ni qanday tushunasiz?	Bozor iqtisodiyoti sharoitida "daromadlarni adolatli taqsimlash" atamasini qanday tushunasiz?
		Ijtimoiy siyosat nima?	Tartibga solishning ma'muriy usullari iqtisodiy usullardan nimasi bilan farq qiladi?	"Tiriklik maoshi" tushunchasining tushunchadan farqi nimada? "Ratsional iste'mol darajasi"?	"Qashshoqlik" nima? Qashshoqlikning asosiy shakllari qanday?	Bugungi kunda davlatimizda ijtimoiy himoya sohasida qanday ishlar amalga oshirilmoqda?